

سازمان حفظ نباتات

معاونت قرنطینه

مدیریت تدوین ضوابط، استانداردها و برنامه های کنترل

استاندارد های بین المللی موازین بهداشت گیاهی

INTERNATIONAL STANDARDS FOR PHYTOSANITARY MEASURES

استاندارد شماره ۱۳

ISPM 13

راهنمای اعلام موارد عدم تطابق و انجام اقدامات اضطراری

GUIDELINES FOR THE NOTIFICATION OF NON- COMPLIANCE AND EMERGENCY ACTION

تهیه و تنظیم:

مدیریت تدوین ضوابط، استانداردها و برنامه های کنترل

مریم جلیلی مقدم

نرجس کریمی

۱۳۹۴

فهرست مطالب

پذیرش

مقدمه

هدف

منابع

تعاریف

کلیات شرایط

شرایط

۱- هدف از خطاریه

۲- استفاده از اطلاعات خطاریه

۳- مقررات کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات مرتبط با خطاریه

۴- زمینه ای برای خطاریه

۴-۱- موارد قابل توجهی از عدم تطابق

۴-۲- اقدام اضطراری

۵- زمان خطاریه

۶- اطلاعات مندرج در خطاریه

۶-۱- اطلاعات مورد نیاز

۶-۲- اطلاعات تکمیلی

۶-۳- فرم ها، کدها، اختصارات و یا کلمات اختصاری

۶-۴- زبان

۷- اسناد و وسایل ارتباطی

۸- شناسایی آفت

۹- بررسی اقدام اضطراری وعدم تطابق

۹-۱- عدم تطابق

۹-۲- اقدام اضطراری

۱۰- ترانزیت

۱۱- صادرات مجدد

پذیرش

این استاندارد در سومین جلسه کمیسیون موقت درمورد موازین بهداشت گیاهی در آوریل ۲۰۰۱ به تصویب رسید.

مقدمه

هدف

این استاندارد اقدامات انجام شده توسط کشورها در خصوص اختاربه را توصیف می کند.
-یک مثال قابل توجه از عدم تطابق محموله با شرایط خاص واردات بهداشت گیاهی، شامل تعیین آفات مشمول مقررات

-یک مثال قابل توجه از عدم تطابق در مدارک ومستندات محموله با شرایط گواهی بهداشت گیاهی
-اقدام اضطراری اتخاذ شده در تشخیص آفت مشمول مقررات فهرست نشده همراه با کالاهای شرکت صادر کننده.

- اقدام اضطراری برای تشخیص موجودات زنده که به عنوان یک تهدید بالقوه درمحموله های وارداتی در نظر گرفته شده است.

منابع

IPPC. 1997. *International Plant Protection Convention*. Rome, IPPC, FAO.

ISPM 5. *Glossary of phytosanitary terms*. Rome, IPPC, FAO.

ISPM 7. 1997. *Export certification system*. Rome, IPPC, FAO.

ISPM 8. 1998. *Determination of pest status in an area*. Rome, IPPC, FAO.

ISPM 12. 2001. *Guidelines for phytosanitary certificates*. Rome, IPPC, FAO.

تعاریف

تعاریف اصطلاحات بهداشت گیاهی مورد استفاده در این استاندارد را می توانید در استاندارد شماره ۵ بیابید.(فرهنگ واژه های بهداشت گیاهی)

کلیات شرایط

کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات برای کشورهای عضو قوانینی را برای گزارش موارد قابل توجهی از عدم تطابق محموله ها با شرایط واردات بهداشت گیاهی ایجاد کرده،ازجمله آنهایی که مربوط به مدارک یا گزارش اقدام اضطراری مناسب، که برای تشخیص موجود زنده به عنوان یک تهدید بالقوه گیاهی در محموله های وارداتی در نظر گرفته شده است.

کشور عضو وارد کننده باید در اسرع وقت نسبت به ارسال اختاربه به کشور صادر کننده درمورد موارد قابل توجهی از عدم تطابق واقدامات اضطراری اعمال شده به محموله های وارداتی اقدام نماید.

این اختاربه باید مطابق با ماهیت عدم تطابق مشخص گردد.به گونه ای که کشور عضو صادر کننده ممکن است بررسی واصلاحات لازم را تشخیص دهد.کشورهای عضو وارد کننده ممکن است یک گزارش از نتایج چنین بررسی هایی درخواست کنند.

اطلاعات لازم برای خطاریه شامل شماره منبع، تاریخ خطاریه، هویت سازمان ملی حفظ نباتات کشور وارد کننده و صادر کننده، هویت محموله و تاریخ اولین اقدام، دلایل اقدام صورت گرفته، اطلاعات مربوط به ماهیت عدم تطابق یا اقدام اضطراری و موازین بهداشت گیاهی درخواست شده است. خطاریه باید به موقع باشد و از یک فرمت مشخص پیروی کند.

کشور وارد کننده باید هر وضعیت جدید یا غیر منتظره بهداشت گیاهی که در آن اقدام اضطراری به منظور تعیین اینکه آیا اقدامات توجیه شده اند. آیا تغییرات شرایط بهداشت گیاهی مورد نیاز است را بررسی کند.

خطاریه مربوط به موارد مهم عدم تطابق یا اقدام اضطراری کالاهای مرتبط با صادرات مجدد به عهده کشور صادرکننده مجدد می باشد. خطاریه های مربوط به محموله های ترانزیتی به عهده کشور صادر کننده می باشد.

شرایط

۱- هدف از خطاریه

خطاریه توسط کشور وارد کننده به کشور صادرکننده برای تعیین قصورها یا کوتاهی های قابل توجهی از محموله ها نسبت به شرایط واردات بهداشت گیاهی مشخص شده، ارائه یا گزارش اقدام اضطراری در تشخیص یک آفت تهدیدی بالقوه در نظر گرفته شده است. استفاده از خطاریه برای اهداف دیگر اختیاری است، اما در همه موارد باید فقط با هدف همکاری های بین المللی برای جلوگیری از ورود یا انتشار آفات مشمول مقررات (کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات) ماده (۸و۱) انجام شود.

در مورد عدم تطابق هدف از اعلام خطاریه کمک در بررسی علت عدم تطابق، و فراهم نمودن راههایی برای جلوگیری از تکرار مجدد آن می باشد.

۲- استفاده از اطلاعات خطاریه

اطلاع رسانی به طور معمول دوجانبه است. خطاریه ها و اطلاعات مورد استفاده در آنها برای اهداف رسمی دارای ارزش هستند. ولی از طرفی می تواند به راحتی باعث سوء تفاهم یا سوء استفاده واقع شود اگر خارج از چارچوب قرار گیرد یا از روی بی احتیاطی استفاده شود. برای به حداقل رساندن پتانسیل برای سوء تفاهم یا سوء استفاده، کشورها باید مراقب باشند تا اطمینان حاصل شود که خطاریه و اطلاعات در این موارد در وهله اول تنها به کشور صادر کننده اعلام شود.

به ویژه کشور وارد کننده ممکن است با کشور صادر کننده مشاوره کند و فرصتی برای کشور صادر کننده برای بررسی موارد آشکار عدم تطابق، و اصلاح در صورت لزوم فراهم کند. این اقدام باید قبل از تغییرات در وضعیت بهداشت گیاهی کالا یا منطقه انجام شود، یا کوتاهی های دیگر سیستم های بهداشت گیاهی کشور صادر کننده به صورت گسترده تر تایید یا گزارش شود. (همچنین روشهای گزارش کالا برای جلوگیری از ورود در استاندارد شماره ۸ را ببینید).

۱- مقررات کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات مرتبط با خطاریه

استقرار سیستم ها، برای روش معمول خطاریه بر مبنای چندین مقررات از کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات است، که خلاصه آن به شرح ذیل است:

ماده (۷-۲b) بیان می دارد که "کشورهای عضو وارد کننده باید، در اسرع وقت، کشور عضو صادر کننده مربوطه یا، در صورت لزوم، کشور عضو صادر کننده مجدد مربوطه، موارد قابل توجهی از عدم تطابق با گواهی بهداشت گیاهی را مطلع کنند.

کشور عضو صادر کننده یا، در صورت لزوم، کشور عضو صادر کننده مجدد مربوطه، باید بررسی و در صورت درخواست، نتیجه تحقیق خود را به کشور عضو وارد کننده مربوط گزارش دهد.

ماده ۶-۷ بیان می دارد که کشورهای عضو ممکن است اقدام اضطراری مناسب در شناسایی یک آفت تهدیدی بالقوه برای سرزمین های خود را تغییر دهند یا این قبیل شناسایی را گزارش دهند.

هرگونه اقدام باید در اسرع وقت برای حصول اطمینان از اینکه استمرار آن توجیه شده مورد بررسی قرار گیرد. این اقدامات باید بلافاصله به کشورهای عضو مربوط، منشی، و هر سازمان حفظ نباتات منطقه ای که عضو هستند، گزارش گردد..

ماده ۸-۱ بیان می دارد که کشورهای عضو باید با یکدیگر تا حد ممکن در دستیابی به اهداف این کنوانسیون همکاری نمایند.

ماده ۲-۸ بیان می دارد که هر کشور عضو باید یک نقطه تماس برای تبادل اطلاعات با اجرای این کنوانسیون تعیین کند.

کشورهایی که عضو این کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات نیستند، به استفاده از سیستم های خطاریه توصیف شده در این استاندارد تشویق می شوند. (کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات ماده ۱۸).

۲- زمینه ای برای خطاریه

در بسیاری از موارد، خطاریه به عنوان نتیجه ای از تشخیص آفات مشمول مقررات در محموله های وارداتی ارائه شده است. همچنین موارد قابل توجه دیگری از عدم تطابق که نیاز به اقدام بهداشت گیاهی و خطاریه است وجود دارد.

در شرایط جدید یا غیره منتظره بهداشت گیاهی، اقدامات اضطراری ممکن است انجام شود که همچنین باید به کشور صادر کننده اطلاع داده شود.

۱-۴- موارد قابل توجه از عدم تطابق

کشورها ممکن است به صورت دوطرفه در مواردی از عدم تطابق که برای اهداف خطاریه در نظر گرفته شده به توافق برسند. در صورت عدم وجود چنین توافقی، کشور وارد کننده ممکن است موارد قابل توجه ذیل را در نظر گیرد.

- کوتاهی (قصور) از لحاظ تطابق با شرایط واردات بهداشت گیاهی

- کشف آفات مشمول مقررات
- کوتاهی(قصور)از لحاظ تطابق با اسناد ومدارک لازم،شامل
- عدم وجود گواهی بهداشت گیاهی
- تغییرات غیر مجاز یا پاک کردن گواهی بهداشت گیاهی
- کمبود جدی در اطلاعات مربوط به گواهی بهداشت گیاهی
- گواهی بهداشت گیاهی جعلی
- محموله های ممنوع
- موادممنوع در محموله ها(مانندخاک)
- شواهدی از عدم انجام ضدعفونی های خاص
- تکرارموارداز مواد ممنوع در مقدار کم،غیرتجاری که توسط مسافر انجام می شود یا از طریق پست ارسال می شود.
- موارد قابل توجهی از عدم تطابق یک محموله با شرایط واردات بهداشت گیاهی باید به کشور صادر کننده داده شود حتی اگر محموله نیازی به گواهی بهداشت گیاهی ندارد.

۲-۴- اقدام اضطراری

- اقدامات اضطراری برای محموله های وارداتی ذیل در نظر گرفته شده:
- آفات مشمول مقررات فهرست شده با کالای مربوطه از کشور صادرکننده
 - ارگانیسیم هایی که پتانسیل تهدید بهداشت گیاهی دارند.

۵- زمان اختاریه

- به محض اینکه یک مورد عدم تطابق مشاهده شد باید فوراً اختاریه صادر گردد واقدامات بهداشت گیاهی در نظر گرفته شود.جایی که تاخیر قابل توجهی در تایید دلایلی برای اختاریه وجود دارد(به عنوان مثال شناسایی یک ارگانیسیم)،اطلاع رسانی اولیه ممکن است ارائه شود.

۶-اطلاعات مندرج در اختاریه

- اختاریه باید در یک فرمت مشخص استفاده و شامل حداقل برخی از اطلاعات باشد. سازمان های بین المللی حفظ نباتات برای ارائه اطلاعات اضافی که در آن چنین اطلاعاتی مرتبط و مهم در نظر گرفته شده تشویق شوند. یا به طور خاص توسط کشور صادرکننده درخواست شود..

۱-۶- اطلاعات مورد نیاز

اختاریه باید شامل اطلاعات زیر باشد:

- شماره منبع،کشوری که گزارش را ارسال می کند بایدراهی برای پیگیری مکاتبات ارسالی خود به کشور صادرکننده داشته باشد. این شماره منبع می تواندیک شماره واحدخاص یا شماره گواهی بهداشت گیاهی مرتبط با محموله باشد.
- تاریخ-تاریخی که اختاریه ارسال می شود مشخص باشد.
- هویت سازمان ملی حفظ نباتات کشور واردکننده

- هویت سازمان ملی حفظ نباتات کشور صادرکننده
- هویت محموله ، محموله ها باید توسط شماره گواهی بهداشت گیاهی در صورت امکان با ارجاع به دیگر اسناد و از جمله کلاس کالا و نام علمی (حداقل در سطح جنس) برای گیاهان و محصولات گیاهی شناسایی شوند.
- هویت گیرنده و فرستنده
- تاریخ اولین اقدام درمورد محموله
- اطلاعات خاص در مورد ماهیت عدم تطابق و اقدام اضطراری شامل
- شناسایی آفت از بخش ۸ را ببینید.
- در صورت لزوم، بخشی یا تمام محموله تحت تاثیر قرار گیرد.
- مشکلات در مستندات
- شرایط واردات بهداشت گیاهی برای اعمال عدم تطابق
- اقدامات بهداشت گیاهی انجام شده است. اقدامات بهداشت گیاهی باید به طور خاص توصیف شده و بخش هایی از محموله توسط اقدامات تعیین شده تحت تاثیر قرار گیرد.
- علامت های ثبت و تائید. کشور واردکننده باید به طریقی (به عنوان مثال، تمبر، مهر، سربرگ، امضای مجاز) اعتبار خطاریه را تایید نماید.

۲-۶- اطلاعات تکمیلی

- در صورت درخواست اطلاعات تکمیلی باید در اختیار کشور صادرکننده قرار گیرد و ممکن است در صورت لزوم شامل
- کپی از گواهی بهداشت گیاهی یا سایر مدارک مرتبط
 - نتایج تشخیص
 - آفتی که همراه محموله بوده به عنوان مثال در چه بخشی از محموله آفت پیدا شده یا شرایط چگونگی تاثیر آن بر محموله
 - اطلاعات دیگری که به کشور صادرکننده، در شناسایی و اصلاح موارد عدم تطابق کمک می کند.
- ۳-۶- فرم ها، کدها، اختصارات یا کلمات اختصاری
- از فرم ها ، کدها، اختصارات یا کلمات اختصاری در خطاریه یا اطلاعات کلی استفاده می شود، کشورها باید مطالب توضیحی مناسب در دسترس در صورت درخواست تهیه کنند.

۴-۶- زبان

زبان های مورد استفاده برای خطاریه و اطلاعات تکمیلی آن ترجیحاً به زبان گیرنده خطاریه باشد مگر اینکه توافق دو جانبه وجود داشته باشد. زمانی که اطلاعات از طریق نقاط تماس درخواست می شود، اطلاعات باید با یکی از زبانهای FAO (کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات (e)XIX2) ارائه شود.

۷-۱- اسناد و وسایل ارتباطی

کشور واردکننده باید مدارک اخطاریه، اطلاعات تکمیلی و سوابق مرتبط به مدت حداقل یک سال پس از تاریخ اخطاریه را نگه دارد اطلاعات الکترونیکی باید برای بهره وری و اقدام در صورت نیاز استفاده شود.

اخطاریه باید به نقطه تماس کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات ارسال گردد یا درجایی که نقطه تماس رسمی متخصص نیست به سازمان ملی حفظ نباتات کشور صادرکننده ارسال گردد مگر اینکه موافقتنامه دوطرفه وجود داشته باشد که در آن مرجع ذیصلاح جهت اطلاع رسانی مشخص گردد.

مکاتبات از روابط تماس رسمی معتبر در نظر گرفته شود مگر اینکه سازمان ملی حفظ نباتات کشور واردکننده منابع رسمی دیگر را مشخص کند.

۸- شناسایی آفت

شناسایی موجودات کشف شده در محموله های وارداتی برای تعیین اینکه آیا آنها آفات مشمول مقررات هستند یا اینکه مشمول مقررات قرار می گیرند و در نتیجه توجیه بهداشت گیاهی یا اقدام اضطراری مورد نیاز است. در حالات زیر شناسایی صحیح و مناسب آفات ممکن است امکانپذیر باشد:

- نمونه هایی که مراحل زندگی یا موقعیتی دارند که شناسایی آنها دشوار است.
- نظرات فنی طبقه بندی مناسب در دسترس نباشد.
- زمانی که شناسایی امکانپذیر نیست دلایل آن باید در اخطاریه ذکر گردد.
- زمان شناسایی آفات، کشورهای واردکننده باید ؛
- در صورت درخواست قادر به تشریح ، روش های مورد استفاده برای تشخیص و نمونه برداری ، شامل هویت متخصص و یا آزمایشگاه باشند، برای یک دوره مناسب (یک سال پس از اخطاریه یا تا زمانی که بررسی لازم انجام شود) نگهداری شود، شواهد مثل نمونه های مناسب یا موادی جهت اعتبار تشخیص و اقدام صورت گرفته باشد.
- مرحله زیستی آفت و در صورت امکان زنده بودن آفترا مشخص نماید.
- شناسایی تا سطح گونه در صورت امکان یا تا سطح طبقه بندی که در آن توجیه اقدامات وسیعی صورت گرفته است.

۹- بررسی اقدام اضطراری و عدم تطابق

۹-۱- عدم تطابق

کشور صادرکننده باید موارد قابل توجهی از عدم تطابق را برای تعیین علت احتمالی به منظور جلوگیری از تکرار مجدد بررسی کند. در صورت درخواست ، نتایج این تحقیقات باید به کشور واردکننده گزارش شود. که در آن نتایج حاصل از این تحقیقات تغییر وضعیت آفت را نشان می دهد، این اطلاعات باید با توجه به روشهای مذکور در استاندارد شماره ۸ ارتباط داشته باشد.

۹-۲- اقدام اضطراری

کشور واردکننده باید وضعیت بهداشت گیاهی جدید یا غیرمنتظره را برای توجیه اقدامات اضطراری بررسی کنند. هر اقدامی باید در اسرع وقت برای حصول اطمینان از اینکه تداوم آن از لحاظ فنی توجیه شده مورد بررسی قرار گیرد. اگر تداوم اقدامات توجیه داشته باشد، موازین بهداشت گیاهی کشور واردکننده باید رعایت و منتشر و به کشور صادرکننده اعلام گردد.

۱۰- ترانزیت

برای یک محموله ترانزیتی، هر نمونه از عدم تطابق با شرایط کشور ترانزیت یا هر اقدام اضطراری باید به کشور صادرکننده اطلاع داده شود. که در آن کشور ترانزیت دلیلی برای باور اینکه عدم تطابق یا وضعیت بهداشت گیاهی جدید یا غیرمنتظره ممکن است یک مشکل برای کشور یا مقصد نهایی باشد، کشور ترانزیت ممکن است اختاریه به کشور مقصد نهایی را فراهم کند. کشور مقصد نهایی ممکن است اختاریه خود را به هر کشور ترانزیت مشمول ارسال نماید.

۱۱- صادرات مجدد

در موارد مرتبط با گواهی بهداشت گیاهی برای صادرات مجدد قوانین و مقررات مربوط به کشور صادرکننده برای صادرات مجدد اعمال می شود.